

ИВАН ГЕОРГИЕВ

ПЪРВИЯТ ЕТАП

chitanka.info

1.

Това се случи, когато „третата“ вече летеше към Земята. На 3 мил. км. от Марс уредите изведнаж се разбунтуваха и започнаха да дават безсмислени показания. Андреев бързо съобрази: зона на концентрирани електромагнитни колебания. Тя можеше да си направи лоша шега с електронните устройства на ракетата, ако не се избегнеше навреме. В апаратната започна безмълвно оживление. Върху зеленикавите екрани на изчислителния блок затанцуваха сложни криви, по проводниците полетяха къси команди. Само след секунда от огромните параболични чаши на локаторите се устремиха нагоре, като невидими пипала, снопове радиовълни. Някъде там, в безкрайната бездна на Космоса, те подхванаха „третата“ и грижливо я поведоха покрай опасната зона. Андреев беше неспокоен. Командирът на изследователската ракета „Земя-Марс 3“ знаеше добре какво означава това отклонение. С всяка измината секунда се стопяваше запасното гориво. Той погледна часовника. Ето, още 12 секунди... още 6... 4... Край. Резервоарите са празни. Полетът ще продължи по-нататък по огромна парабола, после... после всичко зависи от земното притегляне и точността на изчислителните устройства. Пълна неуправляемост. А ако се случи още някое непредвидено произшествие?

Един от автоматите равнодушно отпечата върху лентата си къс текст — „Горивото свърши“. Андреев с ожесточение го погледна и започна нервно да се разхожда. В дъното на апаратната съчувствено мълчеше операторът. Той разбираше добре какво става, но сега на командира можеше да се помогне само като не му се задават ненужни въпроси. И операторът се зае с пресилена заинтересованост да изучава мигащите циферблати на уредите пред него.

Андреев взе голямата маршрутна карта на полета. В долния край беше траекторията на Земята, а горе — неголяма дъга от орбитата на далечния Марс. Те бяха съединени като звена от гигантска верига с удължена червена елипса — пътя на „третата“. За Андреев всеки сантиметър от тази червена линия представляваше часове, вълнения,

тревоги и радост. Ето тук — при старта — второто стъпало закъсня да влезе в действие с 2 секунди. Измъчиха се, докато оправят курса. А тук, малко преди Марс, налетяха на метеорити и пак трябваше да се включат двигателите. Затова пък обиколката мина чудесно. Ракетата влезе в орбита около Марс и го обиколи три пъти, любопитно втренчена в него със стъклените очи на киноапаратите и телекамерите. Сега в касетите и запамятаващите устройства се пазеше безценно съкровище от нови научни данни. Ще стигне ли то до Земята или всичко е било напразно?

— Зададох на изчислителния блок новите параметри на курса. Ей сега се обадиха от Централната база. Започват проверка на безопасността за влизане в орбита около Земята при новото положение — каза тихо приближилият се оператор. И после замислено добави:

— Дано и оттам не ни зарадват с нещо...

Андреев се намръщи, но не каза нито дума.

2.

Минаваха часове, дни и нощи. Плътната червена линия върху картата бавно пълзеше към кръгчето с надпис „Земя“. „Третата“ преодоля огромното разстояние и най-после на 10 хиляди км от повърхността из планетата притеглянето огъна клона на траекторията ѝ и го зави в кръг. „Земя-Марс 3“ влезе в орбита и стана обикновен спътник. Андреев и помощниците му вече се готвеха за приземяване на ракетоплана, когато от Централната изчислителна база пристигна радиограма. Беше окончателното изследване на новата орбита. Докато го четеше, командирът си повтаряше на ум, че всяко зло води след себе си поне още 100 други и, че той е несъмнено най-големият неудачник в историята на космичните полети. Как не! Новата орбита, в която влезе ракетата поради отклоненията от курса, се отличаваше незначително от предвидената, разликата беше просто нищожна... и все пак достатъчна, за да осъди всичко на провал. Стана нещо, което беше възможно веднаж на милион случаи: орбитата се пресичаше с траекторията на автоматичния спътник 83. Успешно отиване до Марс, обиколка, завръщане — и безславен, обиден край, който ще сложи петтонният спътник, като налети със своите 8 км/сек върху ракетата.

Андреев имаше желанието да се разкреци, да излее гнева си върху някого. Вместо това той с подчертано спокойствие започна да командува:

— Ускорете подготовката за изстрелване на ракетоплана! За всеки случай да започне предаването на научната информация към земните станции! Да се проверят още веднаж изчисленията!

След малко операторът донесе резултатите, виновно навел глава, като че ли те зависеха от него.

— Ето... точката на най-благоприятното положение за изстрелване е след точката на срещата с 83. Не може ли...

— Да, може! — твърдо го пресече Андреев. — Това е единственото. Ще опитаме да изстреляме ракетоплана веднага. Пригответе се!

И отново затанцуваха светлите плетеници на графиките върху екраните, тънко записукаха контролиращите автомати, а локаторите бавно започнаха да насочват своите огромни чаши към невидимата точка, в която се намираше „третата“. Радиовълните я достигнаха, обгърнаха, върнаха се обратно... Малката металическа игла се носеше над скритата в мътна облачна обвивка планета и не реагираше на командите. Разстоянието между нея и светлата точица на 83 стремително намаляваше. Ще мине предсказаното от математиците време (то беше отчайващо малко!), земните станции ще засекат слаба искра и от „Земя-Марс 3“ няма да остане нищо...

Не, това не биваше да се случи!

3.

След третия опит стана ясно, че командните уреди на ракетата все пак са засегнати от мощните електромагнитни полета на злосторната зона. Оставаше да се опита последното — аварийната уредба.

Андреев се премести на пулта за ръчно управление, приличен на кабината на реактивен самолет. Командирът със задоволство седна в креслото и обгърна с поглед лостовете и приборите. Тук се чувствуваше по-сигурен, като че ли летеше с обикновен скоростник в стратосферата.

Андреев нагласи по-удобно препредаващия екран на главните локатори, свърза се по радиото с помощниците си и настрои изпълнителния автомат. После натисна бутончето с надпис „Аварийна“. Мигове, а колко дълги изглеждат... Най-после! Върху зеленото сияние на екрана се появиха две синкави петна. Ракетопланът се е отделил! Взривната система, задействувала от самостоятелна уредба, е откъснала носовата част на ракетата, по направляващите релси се е плъзнала късокрилата машина, която носи на борда си резултатите от изследванията. Сега — повече внимание, повече съсредоточеност! Започваше най-сложното.

Ракетопланът падаше, като се преобръщаше безразборно в пространството. Андреев избра удобен момент и натисна малкия лост върху ръчката на креслото. Контролните прибори веднага донесоха, че двигателите са влезли в действие. Командирът опита работата на газовите кормила. Те действуваха безотказно. Всичко като че ли беше наред. Ракетопланът вече се гмурна в по-гъстите пластове на атмосферата, отскочи от тях и, направляван от ръката на пилота си, започна да се плъзга по наклонена траектория към повърхността. Скоростта непрекъснато намаляваше. На височина 25 хиляди метра тя вече не надминаваше 2 км/сек. Андреев се чувствуваше все по-уверен и спокоен като при обикновен полет.

Под нажежените крила на ракетоплана се носеха континенти и океани... Последна обиколка на планетата. Командирът изпитваше почти момчешка гордост. По радиото съобщаваха, че всичко върви добре. Най-последно — Черно море. Андреев започна бавно да отпуска лоста. Висотомерите показваха метрите, които деляха ракетоплана от родната земя след многодневния полет в просторите на Космоса. Сега! Висотомерите спряха на нула. Мембраната на говорителя крещеше радостно:

— Браво, Андреев! Кацна! Като на парад! Поздравяваме те!

4.

Командирът на „третата“ бавно излезе от станцията за телекомандуване и с удоволствие се разкърши. Наоколо блестяха с ярка и весела белота заснежените планински върхове. Острият отрезвяващ вятър свиреше някаква неразбрана мелодия върху сложните антенни устройства. Андреев с ленива завист погледна самотния орел, който се виеше над него и промърмори:

— Ех, братче, да бях на твое място! Омръзна ми да летя цели месеци само по уреди, пък макар и до Марс!

И си представи как там, във вълните на далечното Черно море, се поклаща върху плавниците си покритият с все още гореща керамична облицовка ракетоплан от безпилотната ракета „Земя-Марс 3“. Около него съска и се изпарява в красив бял облак водата, във въздуха висят наблюдателни хеликоптери, а от пристанищата вече са се понесли бързи кораби...

Андреев бе гледал нещо подобно на кино. Своята ракета всъщност той никога не беше виждал отблизо.

Публикувано във вестник „Технически авангард“, брой 11/1961 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.